श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्
सत्रान्तपरीक्षा-नवम्बर/दिसम्बर-२०१६

कक्षा - आचार्य-१, सेमेस्टर-१	प्रश्नपत्रम् - ३	गुणाः - ७०
विषयः - पुराणेतिहासः	कोड - CC-4.1.2	समयः - ०३-०६
दिनाङ्कः - ७.१२.२०१६	ग्रन्थः - श्रीमद्भागवते पञ्चमस्कन्धः	

प्रथमान्वितिः (युनिट - १)

प्रश्नः १ कस्याप्येकस्य ससन्दर्भं व्याख्यां कुरुत । ०४

(१) *नायं देहो देहभाजां नृलोके ।*
कष्टान् कामानर्हते विड्भुजां ये ।
तपो दिव्यं पुत्रका येन सत्त्वं
शुद्ध्येत् यस्माद् ब्रह्मसौख्यं त्वनन्तरम् ॥

(२) *गुरुर्न स स्यात्स्वजनो न स स्यात्*
पिता न स स्याज्जननी न सा स्यात् ।
दैवं न तत्स्यान्न पतिश्च स स्या-
न्न मोचयेद् यः समुपेतमृत्युम् ॥

प्रश्नः २ कस्यचिदेकस्य समीक्षा कार्या । १२

१. भरतचरित्रं यथाधीतं समीक्षत ।
२. ऋषभदेवेन पुत्रेभ्यः प्रदत्तोपदेशः ।

प्रश्नः ३ द्वयोः संक्षेपेण उत्तरं दत्त । ०४

(१) केषां स्पृहा कुटुम्बे न भवति ?
(२) शास्त्रैः मुक्तिद्वारं किमुक्तमस्ति ?
(३) दक्षादयः प्रजापतयः कस्य पुत्राः ?

द्वितीयान्वितिः (युनिट - २)

प्रश्नः ४ ससन्दर्भं कस्याप्येकस्य व्याख्या कार्या । ०४

(१) *अहं पुरा भरतो नाम राजा विमुक्तदृष्टश्रुतसङ्गबन्धः ।*
आराधनं भगवत इहमानो मृगोऽभवं मृगसङ्गाद्धतार्थः ॥

(२) *अहो नृजन्माखिलजन्मशोभनं*
किं जन्मभिस्त्वपरैरप्यमुष्मिन् ।
न यद्धृषीकेशयशः कृतात्मनां
महात्मनां वः प्रचुरः समागमः ॥

प्रश्नः ५ कस्याप्येकस्य सारांशः लेख्यः । ०८

१. रहूगणं प्रति भरतस्योपदेशः ।
२. भरतस्य मृगयोन्यां जन्म ।

प्रश्नः ६ **प्रदत्तप्रश्नेभ्यः त्रयाणाम् एकैकवाक्येन उत्तरं दत्त ।** **०३**

(१) 'अजनाभवर्ष' इति कस्य प्राचीनं नाम ?
(२) महानद्यां स्नात्वा भरतः कं मन्त्रं जजाप ?
(३) पञ्चमस्कन्धे कति अध्यायाः ?
(४) ब्रह्मकुलावमानात् कः बिभेति ?
(५) ज्ञानेन्द्रियविषयाः कति ? के च ते ?

तृतीयान्वितिः (युनिट - ३)

प्रश्नः ७ **ससन्दर्भं कस्याप्येकस्य व्याख्या कार्या ।** **०४**

(१) *स्वस्त्यस्तु विश्वस्य खलः प्रसीदतां*
ध्यायन्तु भूतानि शिवं मिथो धिया ।
मनश्च भद्रं भजतादधोक्षजे
आवेश्यतां नो मतिरप्यहैतुकी ॥

(२) *यस्यास्ति भक्तिर्भगवत्य किञ्चना*
सर्वैर्गुणैस्तत्र समासते सुराः ।
हरावभक्तस्य कुतो महद्गुणा
मनोरथेनासति धावतो बहिः ॥

प्रश्नः ८ **कस्याप्येकस्य वर्णनं सरलसंस्कृते कुरुत ।** **०८**

१. भरतवंशवर्णनम् । *२. भारतवर्षवर्णनम् ।*

प्रश्नः ९ **प्रदत्तेभ्यः त्रयाणां लघूत्तराणि देयानि ।** **०३**

(१) मानवः स्वोपार्जितधनस्योपयोगं कुत्र कुर्यात् ?
(२) उत्तानपादपुत्रः कः ? स च कुत्र वसति ?
(३) भद्रश्रवा कस्य पुत्रः ?
(४) रसातलात् वेदान् कः आनीतवान् ?
(५) संकर्षणस्तुतिं कः कुरुते ?

चतुर्थान्वितिः (युनिट - ४)

प्रश्नः १० **कस्याप्येकस्य ससन्दर्भं व्याख्या कार्या ।** **०४**

(१) *श्रुत्वा स्थूलं तथा सूक्ष्मं रूपं भगवतो यतिः ।*
स्थूले निर्जितमात्मानं शनैः सूक्ष्मं धियानयेदिति ॥

(२) *स एष भगवानादिपुरुष एव साक्षान्नारायणो लोकानां स्वस्तय आत्मानं त्रयीमयॊ कर्म विशुद्धिनिमित्तं कविभिरपि च वेदेन विजिज्ञास्यमानो द्वादशधा विभज्य षट्सु वसन्तादिष्वृतुषु यथोपजोषमृतुगुणान् विदधाति ।*

प्रश्नः ११ **कस्यचिदेकस्य वर्णनं क्रियताम् ।** **१२**

१. नरकाणां विभिन्नगतिनां वर्णनम् ।
२. अतलादिलोकानां वर्णनम् ।

प्रश्नः १२ **द्वयोः संक्षेपेण उत्तरं यच्छत ।** **०४**

(१) विरोचनपुत्रः अर्थात् कः ?
(२) भगवान् संकर्षणः कां मालां धारयति ?
(३) 'पुष्करम्' कस्य देवस्यासनं मन्यते ?

=०=